

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Vierpaardjes: financiering onderdoorgang
raadsnummer 2017 24
collegevergadering d.d. 11 april 2017
raadsvergadering d.d. 28 juni 2017
fatale termijn
programma Verkeer en Bereikbaarheid
portefeuillehouder J. Teeuwen

team REWBE
registratienummer 17-224
steller drs.ing. LHWH Peters
doorkiesnummer +31 77 3596750
e-mail l.peters@venlo.nl
datum 8 maart 2017
bijlage(n) 5
datum verzonden

Voorstel om te besluiten

- Instemmen met de realisatie van de onderdoorgang Vierpaardjes;
- Instemmen met de bestuursovereenkomsten Vierpaardjes met het Rijk van 13 feb. 2017 en de Provincie Limburg van apr. 2017
- Instemmen met een kredietvotering ad € 45 mln (incl. gemeentelijke bijdrage ad € 15 mln) voor de realisatie van de onderdoorgang Vierpaardjes;
- Instemmen met het nemen (bij de kadernota) van een voorschot op de begrotingsruimte 2018 en later en deze verwerken in de concept-begroting;
- Kennis nemen van het risicoprofiel en de impact hiervan op de financiële positie.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Piet Lucassen

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

In het coalitieprogramma Venlo 2014-2018 'Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid' is opgenomen dat er een lobby moet worden gestart voor een toekomstig ontwikkelperspectief voor de Vierpaardjes. In aanvulling daarop heeft uw Raad het college bij de motie van 23 maart 2016 (reg.nr. 2016/01710) opgeroepen een onderzoek te starten naar de meest kosteneffectieve tunnelvariant onder de Vierpaardjes in Venlo.

Afgelopen jaren is het dossier Vierpaardjes een groot aantal stappen voorwaarts gebracht met als resultaat dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (Min. IenM) en de Provincie Limburg een substantiële financiële bijdrage hebben toegezegd voor dit project. Hierover bent u meerdere malen uitgebreid geïnformeerd. Resteert nog de definitieve besluitvorming over de onderdoorgang van de Vierpaardjes en de (eigen) financiering. Onderhavig raadsvoorstel gaat concreet in op:

- Nut en noodzaak van de onderdoorgang;
- Starten van de voorbereiding voor de realisatie van de onderdoorgang;
- De kosten en dekking van de onderdoorgang;
- Beschikbaar stellen van een krediet ad € 45 mln (incl. gemeentelijke bijdrage ad € 15 mln);
- Risico's.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Vierpaardjes, voorontwerprapportage onderdoorgang (Arcadis)	6 okt. '16
2.	Kostenrapport voorontwerp onderdoorgang (Arcadis)	6 okt. '16
3.	Brief van ProRail aan Min. IenM Quick Scan validatie kosten Vierpaardjes	2 nov. '16
4.	bestuursovereenkomst Landelijk Verbeterprogramma Overwegen – Overwegproject Vierpaardjes Venlo (Venlo-Min. IenM)	13 feb. '17
5.	bestuursovereenkomst Overwegproject Vierpaardjes Venlo (Venlo-Provincie Limburg)	apr. '17

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. Wat is kernopgave (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

In het coalitieprogramma Venlo 2014-2018 'Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid' is opgenomen dat er een lobby moet worden gestart voor een toekomstig ontwikkelperspectief voor de Vierpaardjes. In aanvulling daarop heeft uw Raad het college bij de motie van 23 maart 2016 (reg.nr. 2016/01710) opgeroepen een onderzoek te starten naar de meest kosteneffectieve tunnelvariant onder de Vierpaardjes in Venlo.

Afgelopen jaren is het dossier Vierpaardjes een groot aantal stappen voorwaarts gebracht met als resultaat dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (Min IenM) en de Provincie Limburg een substantiële financiële bijdrage hebben toegezegd voor het project. Hierover bent u meerdere malen uitgebreid geïnformeerd, te weten:

- RIB 15-063: Vierpaardjes: LVO-aanvraag (reg.nr. 15-3511, d.d. 29 mei '15);
- RIB 15-098: strategische infradossiers (reg.nr. 15-4793, d.d. 24 jul '15);
- Mail wethouder Teeuwen aan gemeenteraad met resultaten integrale probleemanalyse;
- RIB 16-164: strategische infradossiers (reg.nr. 15-7465, d.d. 11 dec '15);
- RIB 16-036: Vierpaardjes: opname in 3^e derde tranche LVO (reg.nr. 16-1364, d.d. 18 mrt '16);
- RIB 16-128: strategische infradossiers (reg.nr. 16-3508, d.d. 22 jul '16);
- RIB 16-154: Vierpaardjes: gesplitste overwegen, ondertunneling (reg.nr. 1037416, d.d. 21 okt '16);
- RIB 16-190: Vierpaardjes: onderhandelingsresultaten en risico's (reg.nr. 1057872, d.d. 23 dec '16);
- RIB 17-025: Vierpaardjes: bestuursovereenkomst Min IenM (reg.nr. 17-0088, d.d. 10 feb '17);
- RIB 17-033: strategische infradossiers (reg.nr. 1114732, d.d. 17 mrt '17).

Resteert nog de definitieve besluitvorming over de onderdoorgang van de Vierpaardjes en de (eigen) financiering. Onderhavig raadsvoorstel gaat hier op in.

2. Relatie met programma

Verkeer en Bereikbaarheid

3. Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat (Wat wilt u bereiken?)

De strategische doelstelling van het programma Verkeer en Bereikbaarheid is het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad en regio. Ondertunneling van de Vierpaardjes draagt direct bij aan het verbeteren van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en het onderling verbinden van de stadsdelen Venlo-Oost en Venlo-Zuid.

4. Wat en waarom? (Waarom is dit voorstel nodig?)

Op 23 maart 2016 heeft uw raad de motie Ondertunneling Vierpaardjes (reg.nr. 2016-01710) aangenomen om een onderzoek te starten naar de meest kosteneffectieve tunnelvariant van de Vierpaardjes (en het rapport uiterlijk oktober 2016 op te leveren). Afgelopen jaar zijn veel stappen gemaakt in dit dossier. In het kort de belangrijkste stappen:

- In het kader van het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO) én in antwoord op bovengenoemde motie zijn medio 2016 twee onderzoeken uitgevoerd, te weten:
 - Uitwerking gesplitste overwegen. Naar aanleiding van de brief van Min. IenM d.d. 16 februari 2016 heeft Venlo ingestemd om gezamenlijk met het Min. IenM de variant van de 'gesplitste' overwegen verder uit te werken;
 - Variantenonderzoek tunnel. Op verzoek van de raad en Provinciale Staten is de tunnelvariant verder uitgewerkt en onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van overbrugging.
- De belangrijkste conclusie is dat de gesplitste overwegen geén oplossing bieden voor de problematiek van de Vierpaardjes; de overwegveiligheid verslechtert én er wordt niet voldaan aan de wettelijke eisen van de Derde Kadernota Railveiligheid. Een brug is ruimtelijk niet inpasbaar. Besloten is verder in te zetten op ondertunneling van de Vierpaardjes.
- In vervolg op bovengenoemde studies heeft Min IenM erkend dat de kleinschalige oplossingen geen soelaas bieden voor de Vierpaardjes. Daarop geeft Staatssecretaris Dijksma in haar kamerbrief van maandag 3 oktober 2016 aan dat het Rijk, gemeente Venlo en Provincie Limburg in het najaar van 2016 nadere afspraken maken over de overweg Vierpaardjes in Venlo binnen de kaders van het LVO. In vervolg daarop hebben in het najaar van 2016 ambtelijke en bestuurlijke onderhandelingen plaatsgevonden.
- In het notaoverleg MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) in de Tweede Kamer van 28 november 2016 heeft staatssecretaris Dijksma bekend gemaakt €18 mln te willen investeren in de onderdoorgang bij de Vierpaardjes. Op dezelfde dag heeft de Provincie Limburg € 13,5 mln toegezegd voor dit project.
- De mondelinge toezeggingen zijn verder uitgewerkt in concrete bestuursovereenkomsten:
 - bestuursovereenkomst 'Landelijk Verbeterprogramma Overwegen – Overwegproject Vierpaardjes Venlo' met het Rijk. Deze is op 13 februari 2017 ondertekend door staatssecretaris Dijksma en wethouder Teeuwen.
 - bestuursovereenkomst 'Overwegproject Vierpaardjes Venlo' met de Provincie Limburg. Deze is in april jl. ondertekend door gedeputeerde Mackus en wethouder Teeuwen

Wat resteert is de definitieve besluitvorming inzake de uitvoering van het project en het beschikbaar stellen van de eigen financiële bijdrage van de gemeente Venlo voor het project Vierpaardjes. In onderhavig raadsvoorstel wordt concreet voorgesteld in te stemmen met de realisatie van de onderdoorgang Vierpaardjes en akkoord te gaan met de daaraan verbonden kredietvotering ad € 45 mln (incl. eigen financiële verplichting ad € 15 mln), het geïdentificeerde risicoprofiel en de impact hiervan op de financiële positie. Dit besluit impliceert de volgende acties:

- Inrichten van de projectorganisatie, waaronder het aanwijzen van een ambtelijk opdrachtnemer en bestuurlijk opdrachtgever;
- Opstarten van de procedure voor de verwerving van de benodigde woningen,

- bedrijven en gronden langs de Vierpaardjes en de Guliksebaan;
- Ter uitwerking van de bestuursovereenkomst met het Rijk een (voor spoorprojecten gebruikelijke) object-/projectovereenkomst sluiten met ProRail. Deze overeenkomst bevat afspraken over o.a.: voorbereiding; aanbesteding en realisatie; werkplanning; verrekening van het budget; oplevering en overdracht; aansprakelijkheid en schade; wijze van overleg en besluitvorming; eigendom, beheer, onderhoud en instandhouding; oplevering en overdracht; aansprakelijkheid en schade;
 - (Samen met ProRail) verder uitwerken van het principeplan van de onderdoorgang op het vlak van stedenbouw, verkeerskunde, landschappelijke inpassing en civiel-techniek;
 - Voorbereiden, opstarten en uitvoeren van alle benodigde ruimtelijk-juridische procedures inclusief alle bijbehorende onderzoeken: geluid, flora en fauna, bodemvervuiling, bodemgesteldheid, explosieven, grondwaterhuishouding, archeologie/Monumenten, civiel techniek (incl. kabels en leidingen), externe veiligheid;
 - Daadwerkelijke realisatie van de onderdoorgang conform de specificaties en functionele eisen, zoals die opgenomen zijn in het rapport "Venlo, Vierpaardjes, gecombineerde onderdoorgang, Voorontwerp (Arcadis, 6 okt. 2016); de zogenaamde Zuid variant.
 - Voteren van een krediet ad €45 mln (incl. eigen financiële bijdrage ad € 15 mln).
 - Maken van concrete afspraken met Belastingdienst over de BTW compensatie;
 - In combinatie met de Provincie Limburg de mogelijkheden verkennen voor het verkrijgen van Europese middelen in het kader van TEN-T/CEF.
 - Het borgen van risicomanagement.

5. Afweging / argumentatie (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)

Probleemschets

De Vierpaardjes is een complexe overweg met vier sporen die direct ten zuiden van het (groot en intensief gebruikte) spoorwegemplacement ligt. Samen met de Roermondsepoort is het de enige spoorkruising in (stadsdeel Venlo). De overweg is daardoor cruciaal voor de stad en wordt intensief gebruikt.

De overweg staat hoog op het landelijke overwegenregister van ProRail, hetgeen betekent dat het een onveilige overweg is (ondanks dat er weinig ongevallen geregistreerd zijn bij ProRail). Door de brede spoorwegovergang, de vele langzaam rijdende (goederen)treinen en de helling in de spoorbaan is de overweg vaak lang dicht. Uit dataloggegevens blijkt dat in 2% van alle sluitingen (3 à 4 per dag) de overweg langer dan 5 minuten gesloten is. Dit is extreem lang, en leidt tot lange wachtrijen (blokkeren Venloos hoofdwegennet) en onveilige situaties (veel weggebruikers die de rode lichten negeren).

Nut en noodzaak onderdoorgang

Guliksebaan

Met de komst van de A73 en A74 is de as Tegelseweg-Venloseweg fors drukker geworden. Op drukke tijden bereikt deze hoofdverbindingsweg (de enige tussen Venlo en Tegelen) regelmatig de capaciteit. Om de bereikbaarheid te garanderen en de kwetsbaarheid van de hoofdinfra te beperken is een extra verbindingsweg tussen beide stadsdelen een breed gedragen wens van de stad. Deze zogenaamde Guliksebaan, waar de Vierpaardjes integraal onderdeel van uitmaakt, is een (ten dele) nieuwe noord-zuidverbinding tussen Venlo en Tegelen.

In 2009 is, in het kader van de 2^e tranche spoorse doorsnijdingen een uitgebreide variantenstudie gedaan naar deze Guliksebaan-Vierpaardjes. Hierbij zijn twee maakbare alternatieven onderzocht, aan de west- en oostzijde van de Maaslijn. Na een uitgebreide

studie en ampel beraad met bewoners en belanghebbenden heeft de gemeenteraad op 1 juli 2009 besloten dat de westvariant van de Guliksebaan-Vierpaardjes de voorkeur heeft. (raadsbesluit 2009-62).

Spoorse ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen op de weg staat er ook een aantal ontwikkelingen op het spoor op stapel die het belang van een onderdoorgang Vierpaardjes onderstrepen. De Vierpaardjes maakt deel uit van de Brabantroute en is daarom belangrijk voor het (inter)nationale spoor-(goederen)vervoer. Concrete ontwikkelingen die Venlo ondersteunt zijn:

- Groei van het spoorgoederenvervoer. Er wordt rekening gehouden met bijna een verdubbeling van het spoorgoederenvervoer; ook op de Brabantroute als bypass van de Europese Rhine-Alpine goederencorridor (TEN-T);
- Elektrificatie en gedeeltelijke verdubbeling van de Maaslijn;
- Spoorverdubbeling Kaldenkirchen-Dülken;
- Grensoverschrijdende Intercityverbinding Eindhoven-Venlo-Düsseldorf;
- Bouw van de railterminal op TPN.

Geen alternatieve oplossingen

De afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken verricht naar allerlei oplossingsrichtingen voor de Vierpaardjes, te weten:

- Haalbaarheidsstudie Guliksebaan (Royal Haskoning, 9 jul. 2004);
- Variantenonderzoek Guliksebaan-Vierpaardjes (Royal Haskoning, jan. 2009);
- LVO Venlo; QuickScan overweg Vierpaardjes (RailInfraSolutions, 20 apr. 2015);
- Integrale Probleemanalyse Venlo: Vierpaardjes LVO (Arcadis 25 nov. 2015);
- Vierpaardjes, variantenonderzoek onderdoorgang (Arcadis, 15 jul 2016);
- Vierpaardjes, voorontwerprapportage onderdoorgang (Arcadis, 6 okt. 2016);
- Vierpaardjes, ontwerprapportage gesplitste overwegen (Arcadis, 29 jul. 2016);
- Vierpaardjes, risicoanalyse gesplitste overwegen (Arcadis, 18 nov. 2016).

De belangrijkste conclusies van bovenstaande studies zijn:

- Kleinschalige maatregelen (waaronder de gesplitste overwegen) bieden géén structurele oplossing voor de problematiek van de Vierpaardjes; de overwegveiligheid verslechtert én er wordt niet voldaan aan de wettelijke eisen van de Derde Kadernota Railveiligheid;
- Een brug over het spoor is ruimtelijk niet inpasbaar vanwege het grote hoogteverschil en de daarmee samenhangende lange hellingbanen;
- Een onderdoorgang is een effectieve maar dure oplossing.
De zogenaamde Zuid variant van de Vierpaardjes is goed vergelijkbaar met het ontwerp van het voorkeursalternatief Vierpaardjes dat op 1 juli 2009 door uw raad is vastgesteld (raadsbesluit 2009-62).

6. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

De bovengenoemde studies zijn in een uitgebreid proces met veel stakeholders tot stand gekomen.

- Inhoud. Op het inhoudelijke vlak is intensief samengewerkt met het LVO-team, ProRail, Provincie Limburg en diverse adviesbureaus.
- Lobby. Op het gebied van lobby is zowel ambtelijk, bestuurlijk als langs de partijlijnen veel werk verzet. Daarbij is vooral veel samengewerkt met Min. IenM, Provincie Limburg, ProRail en het bewonerscomité.
- De samenwerking met de bewoners is hoofdzakelijk verlopen via het zeer actieve

bewonerscomité. De wijkraden zijn op gezette tijden bijgepraat.

- De bewoners en ondernemers langs de Vierpaardjes en Guliksebaan zijn afgelopen jaar verschillende malen geïnformeerd: informatieavonden, bezoeken wijkraden, brieven en een paar huisbezoeken.

Informatie bewoners

Op 17 oktober jl. zijn de direct betrokken bewoners en het bewonerscomité uitgebreid geïnformeerd over de plannen van de ondertunneling en de stand van zaken.

Medio februari zijn de bewoners schriftelijk geïnformeerd over de bestuursovereenkomst met het Rijk.

Nu we een verdere stap in het proces hebben gemaakt gaan we de bewoners pro-actief informeren over de stand van zaken en het vervolgproces. Deze bewonersavond zal in het voorjaar worden georganiseerd.

7. Financiële paragraaf

Kosten

Arcadis heeft de kosten voor het voorontwerp van de onderdoorgang Vierpaardjes geraamd. De gemiddelde investeringskostprijs kent een bandbreedte van € 38 - € 51 mln. De gemiddelde kostprijs wordt geraamd op € 44 mln. Vanwege de onzekerheden en risico's in een dergelijk complex project wordt vaak uitgegaan van de bovenkant van deze bandbreedte: € 51 mln. Hierbij is de kans op kostenoverschrijding 'slechts' 15%.

Kostenvalidatie

ProRail heeft de kostenraming van Arcadis gevalideerd. ProRail geeft in haar brief van 2 nov. 2016 (zie bijlage) het volgende aan: 'de kostenraming ad € 51 mln (incl. BTW) geeft een voldoende indruk van de te verwachten projectkosten, met een betrouwbaarheid en onzekerheidsmarge die passend is bij de projectfase en uitwerkingsniveau. De hoogte van de risicoreservering is thans voldoende'.

Venlose bijdrage

In de onderhandelingen is uiteindelijk uitgegaan van een totaal investeringsbedrag van € 45 mln. Dit bedrag wordt door de betrokken partijen reëel geacht omdat de BTW voor een groot deel gecompenseerd kan worden. Dan is het bedrag redelijk vergelijkbaar met de gevalideerde € 51 mln. Op basis van dit bedrag moet de gemeente Venlo een netto financiële bijdrage leveren van € 15 mln.

Kosten Beheer, Onderhoud en Vervanging

In de bestuursovereenkomst geeft Min. IenM aan dat zij de kosten van beheer, onderhoud en vervanging van het constructief deel van het spoorkruisend deel van de onderdoorgang voor haar rekening neemt. De gemeente Venlo staat aan de lat voor:

- Overige kosten van beheer, onderhoud en vervanging van de onderdoorgang. Het Team Beheer Openbare Ruimte van de gemeente Venlo heeft de meerkosten hiervan in beeld gebracht: ca. € 75.000,- per jaar. Deze zijn niet in de kostenraming opgenomen, en evenmin in de gemeentelijke begroting voorzien;
- Tevens is de gemeente Venlo ook verantwoordelijk voor de vervanging van de constructieve delen van de toeleidende onderdelen van de tunnel, de zogenaamde niet spoorkruisende onderdelen. Bij einde levensduur van de tunnel (constructieve levensduur bedraagt 100 jaar) zal een vervangingsinvestering nodig zijn tegen het dan geldende prijsniveau.

Uitgangspunten en randvoorwaarden gemeentelijke bijdrage

De uitgangspunten bij de investering ad € 45 mln zijn (zie tabel):

- Rentelasten worden zoveel mogelijk gecompenseerd door rentebaten door ontvangen bijdragen van Min. IenM en Provincie;
- Vanaf 2018 gaan rentelasten drukken op de begroting en vanaf 2024 (jaar na oplevering van de ondertunneling) volgen ook de afschrijvingslasten.
- Onderhoud- en beheerlasten ad. € 75.000 drukken vanaf 2024 op de gemeentelijke begroting

Dergelijk besluit tot dekking van de kapitaallasten kent de volgende randvoorwaarden:

- Rentelasten in de aanloofphase zoveel mogelijk elimineren door de bijdragen van Rijk en provincie in een vroeg stadium af te roepen;
- Ontvangen bijdragen worden in mindering gebracht op de bruto investering;
- Afschrijvingstermijn conform investeringsbeleid is 25 jaar.

Tabel

	totaal	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
kasstromen:									
fasering bouwkosten	45.000.000	1.000.000	4.000.000	11.000.000	11.000.000	7.000.000	7.500.000	3.500.000	
bijdrage Rijk	16.500.000	-	-	7.000.000	7.000.000	2.500.000			
bijdrage Provincie	13.500.000		3.000.000	3.000.000			7.500.000		
ten laste van Venlo	15.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	4.000.000	4.500.000	-	3.500.000	-
rente			37.500	75.000	112.500	262.500	431.250	431.250	562.500
afschrijvingen									600.000
totaal kapitaallasten		-	37.500	75.000	112.500	262.500	431.250	431.250	1.162.500
beheer/onderhoud OR									75.000
totale lasten gemeentebegroting		-	37.500	75.000	112.500	262.500	431.250	431.250	1.237.500

Beleidsinhoudelijke integrale afweging en dekking

De ondertunneling van de Vierpaardjes is een reeds lang bestaande, raadsbreed gedragen bestuurlijke wens. Een integrale afweging bij de meerjarenbegroting van dit project had zeker voor de hand gelegen. En hoewel dit in formele zin uiteraard mogelijk is, kunnen we vaststellen dat (na twee expliciete raadsopdrachten, een driejarig lobbytraject, de formele Rijksbijdrage, de toegezegde Provinciale bijdrage en de publiciteit) dit niet logisch is. Materieel is het proces dermate vergesloopt en inmiddels bestuurlijk zo 'vastgezet' dat het ondenkbaar lijkt dat er bestuurlijk anders zal worden gekozen.

Het voorstel wordt gelijktijdig behandeld met de kadernota. Wij stellen de gemeenteraad voor om (in afwijking van het vastgestelde beleidskader en afspraken met de gemeenteraad) de dekking onderdeel te laten zijn van de kadernota en deze vervolgens als onvermijdelijk mee te nemen in de voorbereiding van de concept-begroting 2018-2021. Expliciet wordt hierbij een voorschot genomen op het middelenbeslag van de begroting. Tevens wordt een voorschot genomen op de integrale afweging zonder nu expliciete inhoudelijke keuzes te maken waarbij de problematiek naar de 'toekomst' geschoven wordt (de behandeling van de begroting in de gemeenteraad).

TEN-T

Naast de financiële bijdrage van Min. IenM en de Provincie Limburg is het misschien mogelijk om het project onder de vlag van de internationale railagenda in te dienen voor TEN-T subsidie. Een aanvraag voor Vierpaardjes wordt gezien in combinatie met een Duitse aanvraag voor spoorverdubbeling Kaldenkirchen-Dülken. Vanwege de status van de spoorverdubbeling Kaldenkirchen-Dülken in het Duitse BundesVerkehrsWegenPlan is

Raadsvoorstel - onderbouwing

het onzeker of een dergelijke gezamenlijke aanvraag nu haalbaar is. We gaan dit de komende jaren nader verkennen.

Weerstandsvermogen

Op basis van het risicoprofiel bedraagt het netto effect € 2 mln. Op basis van de nu bekend zijnde benodigde weerstandscapaciteit is dit een toename van 5%.

De uitvoering van het project zal op basis van het aanwezige risicoprofiel voor de toekomst een substantiële verlaging van het weerstandsvermogen tot gevolg hebben waarbij de financiële positie (voldoende weerstandscapaciteit) verder onder druk komt te staan.

Schuldpositie

Uitgangspunten:

- investeringen Vierpaardjes komen boven op de reguliere investeringen (extra);
- deze reguliere investeringen passen binnen beschikbare kader investeringsplannen
- geen overige 'extra' investeringen naast regulier investeringsplannen;
- financiering deel Venlo volledig met vreemd vermogen.

streefwaarde netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		< 100%	< 100%	< 100%	< 100%	< 100%	< 100%
netto schuldquote begroting 2017-2020		86%	85%	83%	83%	83%	83%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen na investering Vierpaardjes		86%	86%	84%	85%	86%	87%
streefwaarde solvabiliteit		≥ 20%	≥ 20%	≥ 20%	≥ 20%	≥ 20%	≥ 20%
solvabiliteit begroting 2017-2020		14,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
solvabiliteit na investering Vierpaardjes		14,34%	14,69%	15,17%	15,09%	14,98%	14,87%
solvabiliteit na investering Vierpaardjes, afgerond op nul decimalen		14%	15%	15%	15%	15%	15%

De investering Vierpaardjes heeft geen schokkende effecten op de schuldpositie. De schuld wordt marginaal hoger en de solvabiliteit marginaal lager. Solvabiliteit blijft hiermee nog verder onder de streefwaarde.

8. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Het moge duidelijk zijn dat een dergelijk strategisch relevant en important project risico's met zich meebrengt. In onderstaande tabel is aangegeven op welke vlakken deze risico's vooral spelen. Verderop zijn deze risico's per item nader uitgewerkt.

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	wel
Financiële risico's en aspecten	wel
Economische risico's	niet
Maatschappelijke risico's	niet
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	wel
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	wel
Overige strategische risico's	wel

Raadsvoorstel - onderbouwing

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

Kosten Vastgoed

ProRail geeft aan dat de invloed van de kosten gerelateerd aan vastgoed substantieel is. Een extra controle door Team Vastgoed van de gemeente Venlo wijst uit dat het bedrag van het benodigde vastgoed (ruimschoots) past binnen het geraamde bedrag. Vooralsnog heeft dit risico geen financiële implicaties.

PEAT-kosten

ProRail geeft in haar brief aan dat de kosten van Projectmanagement, Engineering, Administratie en Toezicht (PEAT) erg hoog zijn.

Toetsing bij Team Projecten Openbare Ruimte wijst uit dat in deze kosten de eigen kosten van ProRail, alsmede die van inhuur (aannemer/adviesburo's) en de interne kosten van Venlo (10%) zijn inbegrepen. Mogelijk risico wordt ingeschat op maximaal € 1 mln.

Grondvervuiling

Gelet op de nabijheid van het emplacement bestaat er een reële kans dat de grond vervuild is. In de kostenraming van Arcadis is geen rekening gehouden met ontgraven en afvoeren van verontreinigde grond. Mogelijk risico wordt ingeschat op maximaal € 1 mln.

Bodemgesteldheid

Door de aanwezigheid van veenlagen in de moerasachtige ondergrond van Venlo-Zuid zullen niet alle uitvoeringsmethodes mogelijk zijn om een stabiele tunnelbak te krijgen. De uitvoeringsmethodes moeten goed onderzocht worden om schades door trillingen en verzakkingen aan omliggende panden te voorkomen. Mogelijk risico wordt ingeschat op maximaal € 1 mln. Goede inbedding bij de start van het project is een voorwaarde.

Grondwaterhuishouding

Door het aanbrengen van de onderdoorgang in de ondergrond kan de richting van de grondwaterstroming veranderen waardoor er overlast kan ontstaan. In het verdere ontwerp en voorbereiding van de onderdoorgang dient dit een groot aandachtspunt te zijn. Bij het definitief ontwerp mogen de grondwaterstanden niet verslechteren ten opzichte van de huidige situatie. Het grondwater in dit gedeelte van de stad moet goed gemonitord worden. Mogelijk risico wordt ingeschat op maximaal € 1 mln. Goede inbedding bij de start van het project is een voorwaarde.

BTW

De Rijksbijdrage wordt gesplitst in een nettobijdrage aan het gemeentefonds en een btw-component aan het BTW-compensatiefonds. Daarbij moet het te compenseren BTW-bedrag door de gemeente Venlo worden aangedragen.

Aan de hand van de kostenraming zoals die door Arcadis is opgesteld is met een extern belastingadviseur gesproken over een realistische verdeling. Op basis van de financiële uitgangspunten van de kostenraming van Arcadis wordt ingeschat dat € 1 à € 1,5 mln van de Rijksbijdrage aan het BTW-compensatiefonds moet worden toegevoegd.

De exacte verdeling tussen de nettobijdrage aan het gemeentefonds en een btw-component aan het BTW-compensatiefonds maakt geen deel uit van de bestuursovereenkomst. Dit moet de komende periode nader wordt uitgewerkt en vastgesteld.

Ook is er nog geen goedkeuring van de belastingdienst ontvangen omtrent het fiscale vraagstuk. Mogelijk risico wordt ingeschat op maximaal € 1 mln.

Raadsvoorstel - onderbouwing

Kostenoverschrijding algemeen.

Het risico dat de totale investering uiteindelijk hoger uitvalt dan € 51 c.q. € 45 mln ligt bij de gemeente Venlo. De bijdragen van Rijk en provincie zijn maximale bijdragen.

In de bestuursovereenkomsten is opgenomen dat de gemeente het recht heeft om te besluiten het project niet uit te voeren als de kosten onverwacht hoog oplopen. Voor zover dan reeds bijdragen zijn ontvangen, dienen die te worden terugbetaald, en zijn reeds gemaakte kosten voor rekening van de gemeente.

Risicotabel

Risico's	netto risico	kans	effect	periode
Kosten vastgoed	0	nvt	-	nvt
PEAT-kosten	1.000.000	0-25%	250.000	2022-2023
Grondvervuiling	1.000.000	26-50%	500.000	2018-2019
Bodemgesteldheid	1.000.000	0-25%	250.000	2018-2019
Grondwaterhuishouding	1.000.000	0-25%	250.000	2018-2019
BTW/goedkeuring fiscus	1.000.000	0-25%	250.000	2018-2023
Kostenoverschrijding algemeen	2.000.000	0-25%	500.000	2022-2023
totaal	7.000.000		2.000.000	

9. Vervolgprocedure voor de raad

Met onderhavig raadsvoorstel worden de kaders voor het project op hoofdlijnen vastgesteld. Na dit definitief raadsbesluit wordt het project overgedragen aan Team Projectmanagement, en krijgt het (hoogstwaarschijnlijk) de status 'majeur project'. Daarmee wordt het project vast onderdeel van de 'rapportage majeure projecten', en wordt elk half jaar de voortgang van het project gerapporteerd aan de raad (gekoppeld aan de Planning & Controlcyclus).

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Vierpaardjes: financiering onderdoorgang
raadsnummer 2017 24
raadsvergadering d.d. 28 juni 2017

team REWBE
steller drs.ing. LHWH Peters
doorkiesnummer +31 77 3596750
e-mail l.peters@venlo.nl
datum 8 maart 2017

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 11 april 2017, registratienummer 17-224;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet of op artikel;
gezien het advies van;
overwegende dat overweg Vierpaardjes een structureel verkeersknelpunt in de Venlose
hoofdwegenstructuur is en onlangs overeenstemming is bereikt met het Ministerie van
Infrastructuur en Milieu en de Provincie Limburg over cofinanciering;

besluit(en) vast te stellen:

- Instemmen met de realisatie van de onderdoorgang Vierpaardjes;
- Instemmen met de bestuursovereenkomsten Vierpaardjes met het Rijk van 13 feb. 2017 en de Provincie Limburg van apr. 2017
- Instemmen met een kredietvotering ad € 45 mln (incl. gemeentelijke bijdrage ad € 15 mln) voor de realisatie van de onderdoorgang Vierpaardjes
- Instemmen met het nemen (bij de kadernota) van een voorschot op de begrotingsruimte 2018 en later en deze verwerken in de concept-begroting;
- Kennis nemen van het risicoprofiel en impact hiervan op de financiële positie.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 juni 2017.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten